

Brüsszel, 2020. október 21.
(OR. en)

11481/20

FREMP 87
JAI 776

FELJEGYZÉS

Küldi:	az elnökség
Dátum:	2020. október 21.
Címzett:	a delegációk

Tárgy:	Az elnökség következtetései – Az Alapjogi Chartáról a mesterséges intelligencia és a digitális átalakulás összefüggésében
--------	--

A személyek szabad mozgásával foglalkozó munkacsoport a 2020. július 14-i ülésén első véleménycserét tartott az Alapjogi Chartáról szóló, ez évi tanácsi következtetések hatályáról. Az ülésen elhangzott és az azt követő írásbeli észrevételek alapján az elnökség elkészítette a mesterséges intelligencia és a digitális átalakulás összefüggésében az Alapjogi Chartáról szóló tanácsi következtetések tervezetét. A személyek szabad mozgásával foglalkozó munkacsoport szeptember 2-i és 15-i nem hivatalos videokonferenciáján folytatták a szakértők a tanácsi következtetéstervezet megvitatását.

A munkacsoportban folytatott megbeszélések követően az elnökség október 5-én és 7-én benyújtotta a Corepernek a tanácsi következtetéstervezet szövegét. Ezekben az ülésekben nem sikerült konszenzusra jutni a 11373/20 dokumentum mellékletében foglalt tanácsi következtetéstervezetről. Az igazságügyi miniszterek 2020. október 9-i nem hivatalos videokonferenciáján az elnökség tájékoztatta a minisztereket a tárgyalások előrehaladott állásáról, és bejelentette, hogy az elnökség folytatja a munkát.

Egy tagállam azonban továbbra is kifogással élt a „nemek közötti egyenlőség” kifejezés használatával kapcsolatban, mivel sem a Szerződések, sem az EU Alapjogi Chartája nem használja a „nemek” kifejezést. Más tagállamok ellenezték e kifejezés elhagyását, különösen azért, mert az gyakran szerepel az újabb uniós dokumentumokban, például az Európa digitális jövőjének alakításáról szóló tanácsi következtetésekből¹ és az EU-nak az Európa Tanáccsal folytatott együttműködésre vonatkozó prioritásairól (2020–2022) szóló, 2020. július 13-án elfogadott tanácsi következtetésekből².

Így a Coreper 2020. október 21-i ülésén az elnökség megerősítette, hogy a mesterséges intelligencia és a digitális átalakulás összefüggésében az Alapjogi Chartáról szóló tanácsi következtetéstervezet e konkrét pontjával kapcsolatos konszenzus elérésére irányuló erőfeszítések nem jártak sikerrel. Az elnökség ugyanakkor hangsúlyozta, hogy valamennyi delegáció egyetért a következtetések fő elemeivel, amelyek rögzítik az Unió alapvető jogait és értékeit a digitalizáció korában, valamint előmozdítják az EU digitális szuverenitását és aktív részvételét a mesterséges intelligencia használatáról a nemzetközi keret kialakítása céljából folytatott globális vitában. Az elnökség megállapította, hogy 26 delegáció teljes egészében támogatja vagy nem ellenzi az e dokumentum mellékletében foglalt szöveget.

---

¹ HL C 2021., 2020.6.16., 1. o., 20. pont.

² 9283/20, 12. pont.

A TANÁCS KÖVETKEZTETÉSEI AZ ALAPJOGI CHARTÁRÓL
A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA ÉS A DIGITÁLIS ÁTALAKULÁS
ÖSSZEFÜGGÉSÉBEN

A Covid19-világjárvány minden eddiginél világosabban megmutatta, hogy Európának digitálisan szuverénnek kell válnia ahhoz, hogy saját akaratának megfelelően léphessen fel a digitális szférában, valamint hogy fokozni tudja az Európai Unió rezilienciáját. Ennek érdekében közösen kívánjuk kidolgozni a digitális technológiákkal, például a mesterséges intelligenciával kapcsolatos európai válaszintézkedéseket. Biztosítani kívánjuk, hogy az új technológiák kialakítása, fejlesztése, bevezetése és felhasználása közös értékeink, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájában (a továbbiakban: a Charta) rögzített alapvető jogok érvényesítése és előmozdítása mellett történjen, ugyanakkor versenyképességünk és jólétünk is fokozódjon. Egy innovációra nyitott kereten belül kell tehát fenntartanunk az informatikai biztonság magas szintjét.

Elkötelezettek vagyunk a mesterséges intelligencia felelős és emberközpontú kialakítása, fejlesztése, bevezetése, felhasználása és értékelése iránt. Ki kell használnunk az e kulcsfontosságú technológiában rejlő lehetőségeket annak érdekében, hogy az európai szolidaritás szellemében minden ágazatban előmozdítsuk a gazdasági fellendülést, érvényesítve és fenntartva ugyanakkor az alapvető jogokat, a demokráciát és a jogállamiságot, valamint fenntartva magas szintű jogi és etikai normáinkat.

I. Bevezetés

1. Az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikke alapján az EU az „értékek uniója”, amely az emberi méltóság tiszteletben tartásának, a szabadságnak, a demokráciának, az egyenlőségnek, a jogállamiságnak, valamint az emberi jogok – többek között a kisebbségekhez tartozó személyek jogai – tiszteletben tartásának értékein alapul. Minden tagállamnak védenie kell ezeket az értékeket, biztosítva, hogy azok valamennyi polgár mindennapi életében ténylegesen érvényesüljenek. E tekintetben emlékeztetünk arra, hogy a Charta jogilag kötelező az EU-ra, valamint az uniós jog végrehajtásával összefüggésben a tagállamokra nézve.

2. Az elmúlt év nehézségei és fejleményei ismét rámutattak arra, hogy az alapvető jogok védelme folyamatos erőfeszítést igényel. Továbbra is olyan problémákkal kell szembenéznünk, mint például a rasszizmus, a kapcsolati erőszak, a gyermekek elleni erőszak, a kiszolgáltatott csoportok védelmének nehézségei, a dezinformáció térnyerése, valamint a jogállamiság és a demokrácia megsértésének kockázata. A Covid19-világjárvány e problémák közül sokat súlyosbított, és újabbakat eredményezett, különösen az egészségügyi ellátás igénybevételének lehetőségét és az egyéb alapvető jogok közötti egyensúly megteremtését illetően. E körülmények közepette nyugtázzuk az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének vonatkozó felméréseit és jelentéseit, különösen az Ügynökség által készített alapjogi felmérést. Újólag megerősítjük elkötelezettségünket a jogellenes megkülönböztetésnek a Charta 21. cikke szerinti tilalma mellett. Megerősítjük továbbá az aziránti elkötelezettségünket, hogy az EU az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikkének (2) bekezdésével összhangban csatlakozzon az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményhez. Emellett az EU együtt fog működni az Európa Tanáccsal a nemek közötti egyenlőség és a nők jogainak előmozdítása, valamint a nők elleni és a kapcsolati erőszak elleni küzdelem terén: már 21 tagállam erősítette meg és alkalmazza az Európa Tanács isztambuli egyezményét.
3. A Covid19-világjárvány azt is megmutatta, hogy milyen értékes szerepet tölthetnek be a digitális technológiák – többek között a mesterséges intelligencia – az egészségügyi ellátás javításában, a polgárok elérésében, valamint a gazdaság működésének fenntartásában. E tekintetben fontos biztosítani a megfelelő konnektivitást és az inkluzivitást. Megerősítjük aziránti elkötelezettségünket, hogy közös erővel legyünk úrrá e válságon, hogy a társadalom valamennyi tagja rendelkezésére bocsássuk a jövőorientált technológiák és alkalmazások nyújtotta hozzáadott értéket, valamint hogy együtt óvjuk és mozdítsuk elő az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkében rögzített közös alapelveinket és értékeinket.

4. A digitális technológiák – köztük a mesterséges intelligencia – nélkülözhetetlenek Európa digitális szuverenitása, biztonsága, innovációja és gazdasági fejlődése szempontjából, és ezáltal jelentős mértékben hozzájárulhatnak az alapvető jogok, a demokrácia és a jogállamiság védelméhez és előmozdításához. A digitális szuverenitás érdekében az EU-nak egy valóban digitális egységes piacot kell kiépítenie, fokoznia kell az arra irányuló képességét, hogy meghatározza saját szabályait, autonóm technológiai döntéseket hozzon, valamint stratégiai digitális kapacitásokat és infrastruktúrát fejlesszen ki és alkalmazzon. A digitális átállás jelenti az EU számára a fenntartható növekedés és a versenyképesség biztosítását szolgáló legfőbb hajtóerőt. Az Uniónak teljes mértékben ki kell aknáznia és fejlesztenie kell a digitalizáció erősségeit a digitális gazdaság és a klímasemleges technológiák terén. A digitális technológiák egyre nagyobb – többnyire kedvező – hatást gyakorolnak az európaiak mindennapjaira, például az ipar, a szolgáltatások, a kutatás, az igazságügy és a közbiztonság területén. Ezért üdvözljük az Európai Bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy létrehozza a mesterséges intelligencia kiválóságon és bizalmon alapuló ökoszisztémáját, amelynek alapjait közös alapelveink és értékeink jelentik, és amelynek segítségével valamennyi európai társadalom és gazdaság részesülhet e technológia előnyeiből.
5. Ugyanakkor, bár a digitális technológiák – többek között a mesterséges intelligencia – egyre nagyobb lehetőségeket és előnyöket hordoznak magukban, kialakításuk, fejlesztésük, bevezetésük és a velük való visszaélés kockázatokat is jelenthet az alapvető jogok, a demokrácia és a jogállamiság szempontjából. Ezért erőfeszítéseket kell tenni annak biztosítása érdekében, hogy a Chartában rögzített alapvető jogok tiszteletben tartása a későbbiekben se szenvedjen csorbát. Ezzel összefüggésben ahhoz, hogy az automatizált rendszerek az alapvető jogok érvényesülése mellett működjenek, valamint hogy elősegítsük a jogi normák érvényesítését, foglalkozni kell az olyan kihívásokkal, mint az átláthatatlanság, a komplexitás, a torzítás, a bizonyos fokú kiszámíthatatlanság és a részben autonóm viselkedés.

6. Ahhoz, hogy eredményesen kezelhessük az esetleges kockázatokat, a mesterségesintelligencia-rendszerek kialakítása, fejlesztése, bevezetése és használata során sajátos követelményeknek kell eleget tenni. A közös műszaki szabványok kidolgozása hozzájárulhat e kihívások kezeléséhez és segíthet erősíteni a technológiába vetett bizalmat. Üdvözljük az Európai Bizottság által „A mesterséges intelligencia – a kiválóság és a bizalom európai megközelítése” című fehér könyvében javasolt megközelítést, mely szerint a hatályos uniós jogszabályokat felül kell vizsgálni annak feltárása érdekében, hogy azok megfelelően foglalkoznak-e a mesterséges intelligenciára épülő alkalmazásokhoz fűződő kockázatokkal, lehetőségekkel és követelményekkel, hogy azokat ténylegesen végre lehet-e hajtani, valamint hogy szükség van-e e jogszabályok kiigazítására vagy új jogalkotási aktusok kidolgozására – többek között ami a közös alapelveink és értékeink védelmét illeti.
7. Az Európai Uniónak és tagállamainak ki kell használniuk a digitális átalakulásban rejlő lehetőségeket, de az esetleges kockázatokkal és előnyökkel is foglalkozniuk kell. Az alapvető jogok védelme és előmozdítása kulcsfontosságú annak biztosításához, hogy az EU olyan hely legyen, ahol az emberek boldogulni tudnak, gyakorolhatják jogaikat és szabadságaikat, valamint hátrányos megkülönböztetés nélkül élhetnek. Hangsúlyozzuk, hogy a digitális transzformációra és mindenekelőtt a mesterséges intelligenciára irányuló európai megközelítésnek emberközpontúnak kell lennie, és maradéktalanul tiszteletben kell tartania és elő kell mozdítania az alapvető jogokat. A közszektorral kapcsolatban méltányoljuk azt a folyamatban lévő munkát, amely az értékalapú digitalizációról szóló 2020. decemberi miniszteri találkozáson kiadandó együttes tagállami nyilatkozat szövegtervezetének kidolgozására irányul.

8. Az EU-nak és tagállamainak meg kell erősíteniük digitális szuverenitásukat, ugyanakkor nyitottnak kell maradniuk minden olyan vállalkozás felé, amely megfelel az európai szabályoknak és szabványoknak. Az EU-nak és tagállamainak emellett aktívan részt kell venniük a mesterséges intelligencia használatáról folytatott globális vitában, hogy közös alapelveinkkel és értékeinkkel összhangban továbbra is alakítani tudják az e területre vonatkozó nemzetközi keretet, folyamatokat és megbeszéléseket, valamint hogy biztosítani tudják a meglévő normák tényleges alkalmazását és végrehajtását. E tekintetben nyugtázzuk az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó, a 2020 és 2024 közötti időszakra szóló uniós cselekvési tervre irányuló javaslatot, amely szerint az EU külső tevékenységének valamennyi területén kiemelt célként kell kezelni az emberi jogoknak és a demokráciának a digitális technológiák – többek között a mesterséges intelligencia – használatával összefüggésben való előmozdítását.
9. Nyugtázzuk azt az értékes munkát és azon értékes kezdeményezéseket, amelyeket az európai intézmények és ügynökségek – mindenképp az Európai Bizottság, az Európai Parlament és az EU Alapjogi Ügynöksége [...] –, valamint más fórumok, főként az Európa Tanács és annak a mesterséges intelligenciával foglalkozó *ad hoc* bizottsága, az EBESZ, az OECD és az ENSZ végeztek, illetve indítottak az alapvető és az emberi jogok területén a digitalizációval összefüggésben, továbbá amelyek megjelennek az Európai Bíróság vonatkozó ítélkezési gyakorlatában, és hangsúlyozza az ezen munkával és kezdeményezésekkel való összhang jelentőségét.

II. A mesterséges intelligenciának az alapvető jogokra épülő megközelítése

10. Hangsúlyozzuk, hogy a mesterséges intelligencia kialakítása, fejlesztése, bevezetése és használata során maradéktalanul tiszteletben kell tartani az alapvető jogokat és a hatályos jogi normákat. A digitális és a fizikai világban is ugyanolyan mértékű védelmet kell biztosítani. Nyomatékosítjuk, hogy a Charta 52. cikkének (1) bekezdése értelmében a Chartában foglalt jogok és szabadságok gyakorlása csak akkor korlátozható – az arányosság elvére figyelemmel –, ha a korlátozás szükségszerű, ténylegesen egy, az Unió által elismert általános érdekű célkitűzést szolgál, vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálja, tiszteletben tartja az alapvető jogok és szabadságok lényeges tartalmát, és azt jogszabály rendeli el.

11. Az alapvető jogoknak érvényt szerző releváns jogszabályokat próba elé állíthatja a mesterséges intelligenciára épülő egyes alkalmazások komplexitása és átláthatatlansága, mivel ezen alkalmazások eredményeinek megértéséhez és ellenőrzéséhez specializált szakértelemre és folyamatokra lenne szükség. Az emberi felügyelet és az átláthatóság elengedhetetlenül fontos annak biztosításához, hogy a mesterségintelligencia-rendszerek összhangban álljanak a vonatkozó jogszabályokkal. Támogatjuk az Európai Bizottság azon javaslatát, amely szerint olyan arányos és tényeken alapuló követelményeket kell kidolgozni a mesterségesintelligencia-rendszerek emberi felügyeletét és az átláthatóságot – például a dokumentációt, a tesztelést és az elszámoltathatóságot – illetően, amelyek hozzájárulnak a hatályos jogszabályok eredményes érvényesítéséhez.
12. Felszólítjuk az Uniót és tagállamait: vizsgálják meg, hogy a hatályos uniós és nemzeti jogi normák alkalmasak-e arra, hogy segítségével kiaknázzuk a digitális technológiák és különösen a mesterséges intelligencia által létrehozott lehetőségeket, illetve kezeljük az említettek által jelentett esetleges kockázatokat; továbbá szükség esetén fejlesszék tovább e normákat. A felügyeleti hatóságok számára megfelelő kapacitásokat kell biztosítani ahhoz, hogy mesterséges intelligenciára épülő alkalmazások használata esetén is teljesíteni tudják megbízatásaikat, valamint fokozni kell e hatóságok európai szintű együttműködését.
13. Hangsúlyozzuk, hogy fontos felhívni a figyelmet a digitális technológiák, valamint az ezekbe beépített mesterségesintelligencia-képességek használatára a kormányzati intézményekben, az igazságszolgáltatásban, a bűnüldözésben, a gazdaságban, a tudományban, a civil társadalomban, az oktatásban és a nyilvánosságban. A digitális transzformációhoz szükség van arra, hogy az emberek – többek között a meglévő jogaikkal és a hatékony jogorvoslati lehetőségeikkel kapcsolatos tájékoztatásnak köszönhetően – fejleszthessék kompetenciáikat és készségeiket, és így pozitívan tudjanak viszonyulni a mesterséges intelligencián alapuló technológiákhoz. A társadalom peremére szorult egyének és csoportok, valamint a kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek, például a fogyatékosokkal élők, a gyermekek és az idősek igényei különleges figyelmet érdemelhetnek. Ezért üdvözljük azokat a kezdeményezéseket, amelyek célja, hogy például kutatás, képzés és oktatás révén felhívják a polgárok figyelmét a mesterséges intelligencia szerepére, valamint bővítsék az emberek mesterséges intelligenciára vonatkozó ismereteit.

a. A mesterséges intelligencia és az emberi méltóság

14. Az alapvető jogok egyetemesek, oszthatatlanok, egymástól függenek és egymáshoz kapcsolódnak. A mesterséges intelligencia emberközpontú megközelítésének középpontjában az alapvető jogoknak és az ezek alapját képező emberi méltóság eszméjének védelme és előmozdítása áll.

b. A mesterséges intelligencia és a szabadságok

15. Üdvözljük azt a tényt, hogy a digitális technológiák – ideértve a mesterséges intelligenciát is – megerősíthetik az alapvető jogok és a demokrácia védelmét és előmozdítását, például azáltal, hogy megkönnyítik és hatékonyabbá teszik a nyilvánosság részvételét, hozzáférhetőbbé teszik a közszolgáltatásokat, segítenek dokumentálni az alapvető jogok megsértésével és a visszaélésekkel kapcsolatos eseteket, illetve mesterséges intelligencián alapuló elemzésekkel járulnak hozzá a hibrid fenyegetések felderítéséhez és leküzdéséhez.

16. A mesterséges intelligencia szükséges esetben való, megfelelő használatával a bűnüldöző hatóságok eredményesebb munkát végezhetnek, aminek révén javulhat az emberek biztonsága és védelme az EU-ban. A mesterséges intelligencia fejlesztése szempontjából különös jelentőséggel bírnak az olyan területek, mint például az adatelemzés, az új, korábban ismeretlen minták és összefüggések feltárása, valamint a megbízható bizonyítékok felkutatása büntetőügyekben. Biztosítani kell az adatvédelmi szabályok, valamint az egyéb jogi és etikai normák meglétét, és megfelelő biztosítékokat kell nyújtani.

17. Mindezzel párhuzamosan a vállalkozások és a kormányok is egyre nagyobb mértékben használják a személyes adatokat és a mesterséges intelligenciát arra, hogy megpróbálják megismerni és előrevetíteni adott csoportok viselkedését, és célzottan elérni az e csoportok tagjaként kategorizált egyéneket. Megfelelő biztosítékokról kell rendelkezni annak érdekében, hogy ezek az alkalmazások megfeleljenek az adatvédelmi és a magánélet védelmével kapcsolatos jogszabályoknak, így mindenekelőtt az általános adatvédelmi rendeletnek ((EU) 2016/679 rendelet) és a nemzeti adatvédelmi jogszabályoknak, valamint az egyéb alapvető jogoknak.

18. Tisztában vagyunk a vonatkozó kockázatokkal, és hangsúlyozzuk, hogy biztosítékokról kell rendelkezni, különösen ami a tömeges megfigyelésre alkalmazott technológia és az arcfelismerési rendszerek használatát, valamint azokat a hatásokat illeti, amelyekkel e technológia és e rendszerek járhatnak a demokratikus részvételre, valamint a véleménynyilvánítás szabadságához való jognak, a gyülekezés szabadságához való jognak és a másokkal való egyesülés szabadságához való jognak a gyakorlására nézve. Nyugtázzuk az arról folyó megbeszéléseket, hogy elvben alkalmazhatók-e ilyen rendszerek, illetve hogy adott esetben lehet-e tiltani alkalmazásukat. Tisztában vagyunk azzal, hogy e rendszerek alkalmazása előtt egyértelmű jogi előírásokat kell megfogalmazni. A mesterséges intelligencia alkalmazása során tiszteletben kell tartani az alapvető jogokat és szabadságokat, be kell tartani az adatvédelmi és a magánélet védelmére vonatkozó jogszabályokat, és biztosítani kell, hogy tényleges jogorvoslati lehetőségek álljanak rendelkezésre.
19. A mesterséges intelligencia használata különösen érzékeny kérdés abban az esetben, amikor az online platformok és keresőprogramok összesítik, kiválasztják és rangsorolják a tartalmakat, mivel az információhoz való szabad hozzáférés és – az információforrás és a sokszínűség tekintetében – a pluralizmus lehetősége foroghat kockán. Egy társadalom akkor szabad, ha tagjai hozzáférnek különböző információkhoz, szabadon kommunikálhatnak és megoszthatnak egymással különböző nézőpontokat.
20. Fel kell lépni a jogellenes online tartalmakkal, így a gyűlölet-bűncselekménnyel szemben, ugyanakkor meg kell védeni a véleménynyilvánítás szabadságához és a tájékoztatáshoz való jogot. Meg kell vitatni, hogy milyen körülmények között és milyen mértékben igényel emberi beavatkozást az, ha egy mesterségesintelligencia-rendszer arra az eredményre jut, hogy bizonyos tartalmakat törölni kell. Az érzékeny területeken a szolgáltatóknak átláthatóvá kell tenniük mesterségesintelligencia-rendszereiket, például azzal, hogy engedélyezik kutatók számára a rendszerekhez való hozzáférést.

c. A mesterséges intelligencia és az egyenlőség

21. A mesterséges intelligencián alapuló alkalmazások lehetőséget kínálnak arra, hogy értékeljük az alapvető jogok tiszteletben tartását, például az egyenlőség terén. Az e célból előre meghatározott szabályokon és pontos, a célnak megfelelő adatokon nyugvó algoritmikus rendszerekre támaszkodva hozott döntések kisebb valószínűséggel lesznek elfogultak, mint az emberek által hozott döntések. A mesterséges intelligencia alkalmazása ugyanakkor néhány esetben állandósíthatja vagy felnagyíthatja a megkülönböztetést, például a strukturális egyenlőtlenségeket. Ebből a szempontból különösen fontos az egyenlőség biztosítása. E tekintetben nyugtázzuk a nők és férfiak esélyegyenlőségével foglalkozó tanácsadó bizottság által elfogadott, „Mesterséges intelligencia – Lehetőségek és kihívások a nemek közötti egyenlőség terén” című véleményt. Olyan biztosítékokra van szükség, amelyek garantálják a nyelvi sokszínűséget, és azt, hogy a polgárok az EU hivatalos nyelvein hozzáférjenek a szolgáltatásokhoz.
22. A mesterségesintelligencia-rendszerek tanításához használt adatoknak ezért pontosnak és a kívánt célra alkalmasnak kell lenniük, az esetleges torzításokat pedig ki kell iktatni, ezzel egyidejűleg kellő rugalmasságot biztosítva az e rendszerek továbbfejlesztését célzó kutatás és fejlesztés terén. E tekintetben hangsúlyozzuk, hogy a mesterséges intelligencia, és különösen a gépi tanulást integráló rendszerek kialakítása, fejlesztése, bevezetése, alkalmazása és értékelése során tiszteletben kell tartani az egyenlőség és a megkülönböztetésmentesség elvét, továbbá gondoskodni kell arról, hogy e rendszerek megfelelő biztosítékok és felügyelet mellett működjenek, ideértve a piacfelügyeletet is.

d. A mesterséges intelligencia és a szolidaritás

23. A digitális technológiák segítségével fokozható a szociális jogok védelme, így például hozzáférhetőbbé tehető a társadalombiztosítási és szociális rendszerek. Hangsúlyozzuk: azzal együtt, hogy a digitális algoritmusok, köztük a mesterséges intelligencián alapulóak lehetővé tehetik célzottabb egyéni asszisztencia és kezelések kifejlesztését, az ilyen technológiákat úgy kell alkalmazni, hogy az a társadalom egészének javát szolgálja, előmozdítsa a kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportok megfelelő szociális védelmét és egészségügyi ellátását, és ne gyengítse a szolidaritás elvét. Emellett, bár ezek a technológiák javíthatják a termékbiztonság piacfelügyeletét az uniós piacon, új kihívásokat is jelenthetnek a termékbiztonsággal kapcsolatos fogyasztóvédelmi jogok tekintetében.
24. A mesterséges intelligenciában jelentős lehetőségek rejlenek arra, hogy – mindenekelőtt személyre szabott diagnosztizálás és orvoslás révén – magasabb szintre emelje az emberi egészség védelmét. Ezzel összefüggésben hangsúlyozzuk, hogy megfelelő, magas színvonalú adatkészletekre van szükség a mesterségesintelligencia-algoritmusok tanításához. Nyomatékosítjuk, hogy a szociális és az egészségügyi ágazatban használt mesterséges intelligenciát az emberi méltóságot maradéktalanul tiszteletben tartva, a betegek magánéletének, valamint fizikai és mentális integritásának védelme mellett kell alkalmazni, a személyes adatok védelmére vonatkozó valamennyi jogi rendelkezésnek megfelelően, ideértve az ilyen adatok bizalmas kezelését és biztonságát szolgáló mechanizmusokat is.

e. A mesterséges intelligencia és a polgárok jogai

25. Tisztában vagyunk azzal, hogy a digitális technológiáknak, köztük a mesterséges intelligencián alapuló alkalmazásoknak köszönhetően még jobban érvényesíteni lehet a megfelelő ügyintézéshez való jogot, a dokumentumokhoz való hozzáférés jogát, valamint a petíciós jogot.

26. A közvetlen, általános választójog, valamint a szabad és titkos választások képezik a demokratikus folyamat alapját és közös értékeink alapkövét. Ezeket meg kell őrizni a digitális korszakban is. A választási folyamatokat, kampányokat és jelölteket célzó kibertámadások és a dezinformáció polarizálhatják a közbeszédet és alááshatják a szavazás titkosságát csakúgy, mint a választási folyamat integritását és tisztességét lebonyolítását, valamint a polgárok választott képviselőikbe vetett bizalmát. E tekintetben rámutatunk arra a fontos szerepre, amelyet a dezinformációs kampányokkal, a személyes adatokkal való visszaéléssel, a hibrid fenyegetésekkel és a kibertámadásokkal szembeni biztosítékok és aktív intézkedések töltenek be.

f. A mesterséges intelligencia és az igazságszolgáltatás

27. Az igazságszolgáltatáshoz való jog, a bírósági eljárások és a döntéshozatal átláthatósága és indokolhatósága, a független igazságszolgáltatás és a jogbiztonság elengedhetetlen ahhoz, hogy az igazságszolgáltatási rendszer a jogállamiság elvével összhangban megfelelően működjön. A digitális technológiák – ideértve a mesterséges intelligenciát is – hozzájárulhatnak ahhoz, hogy könnyebben hozzá lehessen férni a jogi információkhoz, ami lerövidítheti a bírósági eljárások időtartamát és általánosságban is hozzájárul az igazságszolgáltatáshoz való jog fokozottabb érvényesüléséhez. Ezek a fejlemények azonban negatív hatásokkal is járhatnak, így például ha torzító algoritmusok használatára kerül sor. A tisztességes eljáráshoz való jog, az ártatlanság védelme és a védelemhez való jog akkor érvényesül, ha garantált a hatékony jogorvoslat. Ezenfelül továbbra is alapvető fontosságú lesz a joghoz és az igazságszolgáltatáshoz való nem digitális hozzáférés. Továbbra is elköteleztünk vagyunk amellyel, hogy az Unióban és tagállamaiban fenntartsuk és előmozdítsuk a jogállamiságot. E tekintetben utalni kívánunk „Az igazságszolgáltatáshoz való jog – A digitalizációban rejlő lehetőségek kiaknázása” című, 2020. október 9-i tanácsi következtetésekre.

III. További lépések

28. Annak érdekében, hogy a Chartában rögzített jogok, szabadságok és alapelvek mindvégig ténylegesen érvényesüljenek a mesterséges intelligencia kialakítása, fejlesztése, bevezetése és értékelése során, felszólítjuk az Uniót és tagállamait, hogy kövessék az e következtetésekben foglalt iránymutatásokat, és felkérjük őket, hogy vizsgálják meg: milyen intézkedésekkel lehetne hatékony módon azonosítani, előre jelezni és kezelni a digitális technológiák – többek között a mesterséges intelligencia – által az alapvető jogokra gyakorolt lehetséges hatásokat. A jogi és szabályozási kereteknek – így például az Európai Bizottság által bejelentett, a mesterséges intelligenciára vonatkozó jövőbeli szabályozási keretre irányuló javaslatnak – erősíteniük kell a bizalmat, méltányos egyensúlyt kell teremteniük a különböző érdekek között, és teret kell hagyniuk a kutatásnak és fejlesztésnek, a további innovációnak, valamint a műszaki és társadalmi-technikai fejlesztéseknek. Olyan környezetet kell teremteniük, amelyben valamennyi szereplő tiszteletben tartja az alapvető jogokat és előmozdítja azok érvényesülését.
29. Felkérjük az Uniót és tagállamait, hogy vonják be a különböző érdekelt feleket az e kérdésekről folytatott megbeszélésekbe és a jogi és szabályozási keretek esetleges kidolgozásába, hogy széles körű szakértelem álljon rendelkezésre, és a különböző nézőpontok, így a civil társadalmi szereplők is, egyaránt képviselve legyenek.
30. Üdvözljük azt a részletes elemzést, amelyet az Alapjogi Ügynökség készített a mesterséges intelligenciáról és az alapvető jogokról, és arra ösztönözzük az Ügynökséget, hogy folytassa azokat a kutatásait, amelyek tárgya alapvető jogaink és közös értékeink védelme a digitalizáció korában.